

Asia: VN/24501/2022

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista sekä valtioneuvoston asetukseksi raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta

Valtioneuvoston asetus moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista

Voitte kirjoittaa huomionne luonnoksesta asetusehdotukseksi alla olevaan kenttään

Perustelumuistiossa todetaan, että laatuasetuksen mukainen polttoaineiden laadunvalvonta on vaikea erottaa markkinavalvonnasta. Markkinavalvonnassa riskianalyysillä valitut näytteenottokohteet osoittaa Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Tulli toteuttaa näytteenoton ja analysoinnin. Nyt perustelumuistiossa todetaan, että polttoaineiden laadunvalvontaa koskevan näytteenottosuunnitelman laatiminen kuuluu osaksi Tullin näytteenottotehtäviä. Varsinaisesta laadunvalvontakohteita koskevasta näytteenottosuunnitelman laatimisesta ja laatijasta ei ole aiemmin säädetty, mutta Tulli on sen vuosittain laatinut. Taustana on ollut Tullin näkemyksen mukaan Tullin aiempi rooli valmisteveronkannosta vastaavana viranomaisena. Aiemmin suunnitelman laatiminen on soveltunut varsin hyvin Tullin tehtäväkenttään, kun samoja toimijoita on tarkastettu valmisteveronäkökulmasta. Kun tämä aspekti on poistunut valmisteverotuksen siirryttyä pois Tullilta vuonna 2017, on kohteiden valinnassa ollut haasteita, koska Tulli ei enää tiedä, missä polttoaineita varastoidaan. Polttoainevarastointi on Tullin käsityksen mukaan ympäristönsuojelulain mukaista luvanvaraista toimintaa ja jakeluasemia koskee rekisteröintivelvoite, joten reaaliaikainen tieto laadunvalvontakohteina olevista toimijoista olisi parhaiten hyödynnettävissä ympäristöhallinnon omilla virastoilla kuten SYKellä. Kuten edellä on todettu, joutuu SYKE jo markkinavalvontaviranomaisena tekemään riskianalyysiä polttoainetoimijoihin ja valitsemaan kohteet Tullille, joten näkisimme työergonomisesti tehokkaana, että myös laadunvalvontakohteet osoitetaan SYKEN toimesta Tullille samassa yhteydessä.

Perustelumuistion mukaan Tullille on osoitettu rahoitus tämän tehtävän hoitamiseen jo vuonna 2003. Pääasiassa tuo Tullille osoitettu rahoitus kuluu näytteidenottoon, analysointiin ja välineistöön. Vuosittaisen näytteenottosuunnitelman laatimista ei voine pitää kovinkaan kalliina toimena, sillä siihen käytetään vuosittain vain muutamia henkilötyöpäiviä.

Ehdotamme siis, että Tulli ei vastaisi laadunvalvontaa koskevan näytteenottosuunnitelman laatimisesta vaan laadunvalvonnassa noudatettaisiin samaa toimintamallia kuin markkinavalvonnassa synergiaedun saavuttamiseksi. Jos Tulli laatii näytteenottosuunnitelman, tulee Tullilla olla tieto kaikista toimijoista ja varastoiduista tuotteista, joten ehdotetaan säädettäväksi esimerkiksi jonkinlainen ilmoitusvelvollisuus polttoainetoimijoille.

Perustelumuistiossa todetaan, että Tulli ei toimisi enää jatkossa tämän asetuksen mukaisena valvontaviranomaisena, mutta näytteenotto- ja tarkkailutehtävissä Tullilla olisi rooli tämän asetuksen mukaisessa valvonnassa. Jää epäselväksi, mitä edellä mainitulla tarkkailutehtävällä tarkoitetaan.

Perustelumuistiossa todetaan, ettei Tullilla olisi ehdotuksessa valvontaviranomaistehtäviä. Tulli ei tee päätöksiä analysoinnin tuloksena, mutta Tullin näkemyksen mukaan näytteenotto ja näytteiden analysointi ovat nimenomaisesti valvontaa. Tulli ehdottaa siksi, että perustelumuistiosta poistetaan toteamus siitä, ettei Tulli toimisi valvontaviranomaisena. Asialla voi olla myös vaikutuksia Tullin toimivaltuuksiin.

Tulli ehdottaa muutettavaksi VN laatuasetuksen liitteen II taulukkoon (dieselöljyn laatuvaatimukset) termin ”haihtunut” (engl evaporated) termiin ”saanto” (engl recovered). Tulli ehdottaa termin ”haihtunut” korvaamista termillä ”saanto”, koska englanninkielisessä aineistossa (directive 2009/30/EC sekä viitestandardi EN 590) käytetään termiä ”recovered” dieselöljyn laatuvaatimuksia määritettäessä. Termin oikea suomenkielinen käännös on ”saanto” (suomenkielinen EN 590). Tullin näkemyksen mukaan asetuksessa on siten käännösvirhe. Tulli huomauttaa, että termi ”haihtunut” eli ”evaporated” on myös kuvattu viitestandardissa EN 590 ja se ei ole sama asia kuin ”recovered”, jolle direktiivissä on annettu raja-arvo.

Valtioneuvoston asetus raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne luonnoksesta asetusehdotukseksi alla olevaan kenttään

Perustelumuistiossa todetaan, että Tullin tehtävänä olisi laatia näytteenottosuunnitelma tässä asetuksessa säädetyille raskaalle ja kevyelle polttoöljylle siten, että näytteenotto on riittävän edustavaa. Näytteenottosuunnitelman laatimisesta ja laatijasta ei ole aiemmin säädetty, mutta Tulli on sen vuosittain laatinut. Taustana on ollut Tullin näkemyksen mukaan Tullin aiempi rooli valmisteveronkannosta vastaavana viranomaisena. Aiemmin suunnitelman laatiminen on soveltunut varsin hyvin Tullin tehtäväkenttään, kun samoja toimijoita on tarkastettu valmisteveronäkökulmasta. Kun tämä aspekti on poistunut valmisteverotuksen siirryttyä pois Tullilta vuonna 2017, on kohteiden valinnassa ollut haasteita, koska Tulli ei enää tiedä, missä polttoaineita varastoidaan. Polttoainevarastointi on Tullin käsityksen mukaan ympäristönsuojelulain mukaista luvanvaraista toimintaa ja jakeluasemia koskee rekisteröintivelvoite, joten reaaliaikainen tieto valvonnakohteina olevista toimijoista olisi parhaiten hyödynnettävissä ympäristöhallinnon omilla virastoilla kuten SYKEllä. SYKE joutuu jo markkinavalvontaviranomaisena tekemään riskianalyysejä polttoainetoimijoihin ja valitsemaan kohteet Tullille, joten näkisimme työergonomisesti tehokkaana,

että myös raskaan ja kevyen polttoöljyn näytteenottokohteet osoitetaan SYKEN toimesta Tullille samassa yhteydessä. Ehdotamme siis, että Tulli ei vastaisi näytteenottosuunnitelman laatimisesta vaan noudatettaisiin samaa toimintamallia kuin markkinavalvonnassa synergiaedun saavuttamiseksi. Jos Tulli laatii näytteenottosuunnitelman, tulee Tullilla olla tieto kaikista toimijoista ja varastoiduista tuotteista, joten ehdotetaan säädettäväksi esimerkiksi jonkinlainen ilmoitusvelvollisuus polttoainetoimijoille.

Perustelumuistion mukaan Tullille on osoitettu rahoitus tämän tehtävän hoitamiseen jo vuonna 2003. Pääasiassa tuo Tullille osoitettu rahoitus kuluu näytteidenottoon, analysointiin ja välineistöön. Vuosittaisen näytteenottosuunnitelman laatimista ei voine pitää kovinkaan kalliina toimena, sillä siihen käytetään vuosittain vain muutamia henkilötyöpäiviä.

Perustelumuistiossa todetaan, että Tulli ei toimisi enää jatkossa tämän asetuksen mukaisena valvontaviranomaisena, mutta näytteenotto- ja tarkkailutehtävissä Tullilla olisi rooli tämän asetuksen mukaisessa valvonnassa. Jää epäselväksi, mitä edellä mainitulla tarkkailutehtävällä tarkoitetaan.

Perustelumuistiossa todetaan, ettei Tullilla olisi ehdotuksessa valvontaviranomaistehtäviä. Tulli ei tee päätöksiä analysoinnin tuloksena, mutta Tullin näkemyksen mukaan näytteenotto ja näytteiden analysointi ovat nimenomaisesti valvontaa. Tulli ehdottaa siksi, että perustelumuistiosta poistetaan toteamus siitä, ettei Tulli toimisi valvontaviranomaisena. Asialla voi olla myös vaikutuksia Tullin toimivaltuuksiin.

Tulli ehdottaa asetusluonnoksen 6§:n määritysmenetelmiin poistettavaksi viitestandardien vuosiluvut ja lisättäväksi maininnat, että käytettävä kulloinkin voimassa olevaa viimeisintä standardiversiota ja että muitakin menetelmiä voidaan käyttää, jos ne ovat vähintään yhtä tarkkoja kuin asetuksessa mainitut. Lisäksi esitetään lisättäväksi viitestandardi ISO 13032 ja korvattavaksi viitestandardi EN ISO 14596 viitestandardilla EN ISO 20884.

Esimerkki:

6 §

Määritysmenetelmät

Määritettäessä tässä asetuksessa tarkoitettujen polttoaineiden enimmäisrikkipitoisuuksia on vertailumenetelminä käytettävä standardin EN ISO 8754, ISO 13032 tai EN ISO 20884 uusimman version mukaista menetelmää.

Muita kuin 1 momentissa mainittujen standardien mukaisia menetelmiä voidaan käyttää, jos niiden voidaan osoittaa olevan vähintään yhtä tarkkoja ja luotettavia kuin korvatut menetelmät.

Tulli ehdottaa poistettavaksi vuosiluvut viitestandardeista, koska akkreditoidut laboratoriot ovat velvoitettuja käyttämään aina uusinta versiota viitestandardeista ja valvontalaboratorioilta edellytetään akkreditointia. Esimerkiksi nykyisessä asetuksessa mainitusta standardista ISO 8754 (2003) on tällä hetkellä käytössä vuoden 2013 versio. Tämän vuoksi Tullilaboratorio ehdottaa poistettavaksi vuosiluvut ja lisättäväksi tarkennuksen ”vertailumenetelminä on käytettävä standardin xx uusimman version mukaista menetelmää”.

Tulli ehdottaa lisättäväksi viitestandardin ISO 13032 nyt asetuksessa mainitun standardin EN ISO 8754 rinnalle. Nykyisessä asetuksessa mainittu standardi EN ISO 8754 on tarkoitettu rikkipitoisuuden määrittämiseen tuotteille, joissa rikkipitoisuus on 0,03 painoprosenttia tai enemmän. Standardi ISO 13032 on puolestaan tarkoitettu tätä matalarikkipitoisimmille tuotteille. Koska nykyiset kevyet polttoaineet ovat yleensä vähärikkisiä, käyttää Tullilaboratorio valvonnassaan matalalle rikkipitoisuudelle tarkoitettua viitestandardin ISO 13032 mukaista menetelmää ja sen vuoksi esittää ko. menetelmää lisättäväksi asetukseen.

Tulli ehdottaa viitestandardin EN ISO 14596 korvaamista viitestandardilla EN ISO 20884, joka on samaan tekniikkaan (WDXRF) perustuva menetelmä, mutta nykyaikaisempi ja tarkempi.

Tulli ehdottaa lisättäväksi 2 momenttiin ”muita kuin 1 momentissa mainittujen standardien mukaisia menetelmiä voidaan käyttää, jos niiden voidaan osoittaa olevan vähintään yhtä tarkkoja ja luotettavia kuin korvatut menetelmät”. Tämä mahdollistaa myös muiden kuin asetuksessa mainittujen viitestandardien käytön eikä siten rajaa määritysmenetelmiä vain niihin menetelmiin ja tekniikkoihin, jotka ovat asetuksen julkaisuhetkellä mahdollisia. Sama huomautus on myös laatuasetuksessa.

Kallio Anna
Tulli.fi - Tulli / Valvontaosasto